

Tiedonhankinta- ja tutkimustaitoja ilmiöprojektissa

A

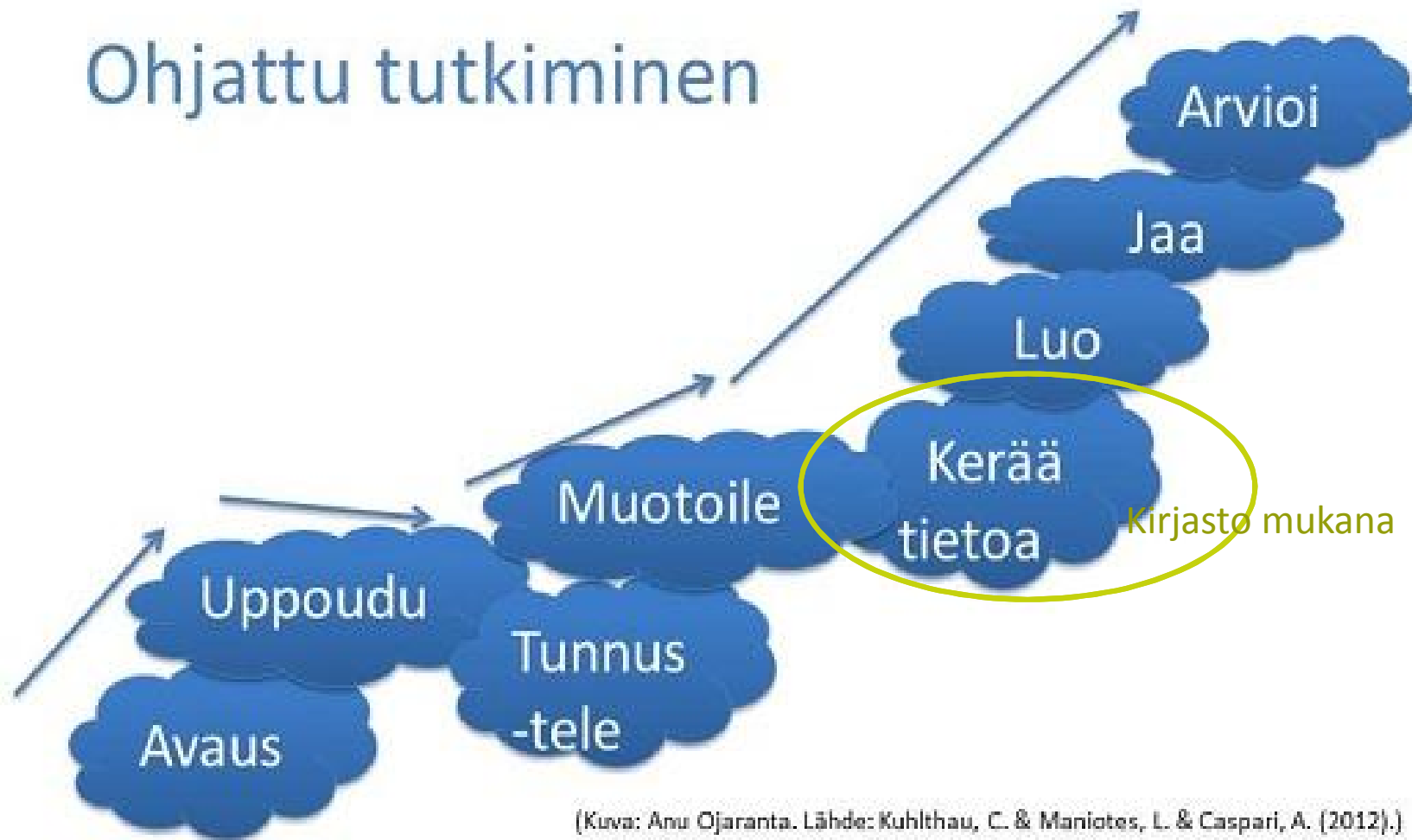
Eija Nevalainen & Heini Kurki

Kirjaston ja koulujen yhteistyötapaaminen
Mikkelin kaupunginkirjasto 24.8.2016

Ilmiöprojektit: kirjasto mukana aidossa tiedonhankintatilanteessa

- Suunniteltu tukemaan koulujen monialaisia oppimiskokonaisuuksia, projekteja
- Kirjasto mukaan tiedonhankintavaiheeseen – sopiva kohta opetella ”oikeaa” tiedonhankintaa
- Tavoitteena tukea tutkimustaitojen oppimista ja opettaa monipuolista tiedonhankintaa ja lähteiden käyttöä
- Yhteistyövälineeksi tarjotaan ”ohjatun tutkimisen mallista” napattua tutkimusprosessikuvausta ja lomakkeita
- Lukuvuonna 2015-2016 kokeiltu Otavassa, Urpolassa ja Päämajakoululla
- Vaihtoehtona 5-luokalle kirjastosuunnistus (painopiste kirjastonkäytössä ja tiedonhaussa).

Ohjattu tutkiminen

(Kuva: Anu Ojaranta. Lähde: Kuhlthau, C. & Maniotes, L. & Caspari, A. (2012).)

Monialainen oppimiskokonaisuus

Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet (rastita)

- L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen
- L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
- L4 Monilukutaito
- L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen
- L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys
- L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Luokat, oppiaineet, opettajat

Oppiaineiden sisällöt

Välineet, oppimisympäristöt, oppimisaikat

Aihe ja tavoitteet

Miten oppilaat otetaan mukaan suunnitteluun?

Miten oppiminen voidaan osoittaa (kokeet, tuotokset, blogit tms)?

Ajankohtaiset asiat liittyen kokonaisuuteen

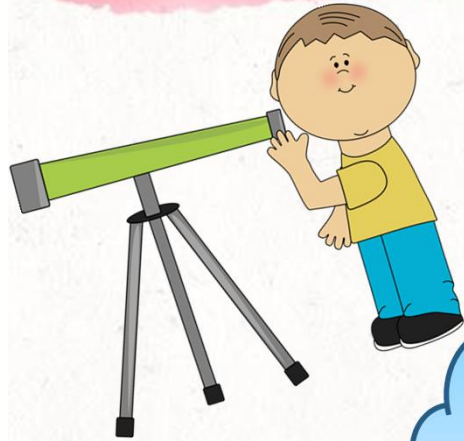
Retket, juhlat, teemapäivät liittyen kokonaisuuteen

Yhteydet paikallisuuteen ja yhteistyötahot

Mikkelin perusopetuksen ops 2016 : [Monialaiset oppimiskokonaisuudet ja opetuksen eheyttäminen / suunnittelupohja](#)

5.lk – tutkimusprosessilomake

Ohjaajan versio

5. Luokan lähdelomake

Kirjan tiedot	
Kirjan nimi	Kirjan julkaisuvuosi
Kirjan tekijä	
Sijaintitiedot	
Onko Mikkelin pääkirjastossa? On ☐ Ei ☐	Millä osastolla sijaitsee? Aikuiset ☐ Lapset ja nuoret ☐ Muu ☐ mikä?
Luokka	
Tärkeys	
Tärkeä lähde ☐ Mahdollisesti hyödyllinen ☐	
Miksi tämä lähde kannattaa muistaa?	

Ilmiöprojektin mahdollinen kulku

- Opettaja ja kirjasto sopivat:
 - Mikä on projektin aihe, mitä oppiaineita siinä on mukana
 - Millainen on lopputulos (esitelmä, kirjoitelma, poster...))
 - Miten lopputulos esitetään (TVT:n tarve)
 - Millaiset ohjeet oppilaille annetaan
 - Tehdäänkö yksilö-, pari- vai ryhmätyönä
 - Kuinka paljon ja millaisia lähteitä vaaditaan
 - Tehdäänkö lähdeluettelo, jos tehdään, millaisin tiedoin
 - Käytetäänkö pohjana tutkimusprosessilomaketta
 - Aikataulu ja missä vaiheissa kirjasto on mukana
 - Mikä on kirjaston rooli, esim. onko aikaa tietoisuudelle

- Tuntien edetessä kiinnitetään huomiota tutkimuksen eri vaiheisiin ja täytetään prosessilomaketta.

Kirjaston näkökulmasta

- + Tiedonhankinnan opastaminen mielekästä todellisessa tilanteessa
- + Luonteva tilanne opettaa lähteiden käyttöä ja merkitsemistä
- + Prosessilomake auttaa pääsemään paremmin sisälle siihen, mitä ollaan tekemässä ja mikä on oppilaan aihe ja ajatus
- + Yhteistyö opettajan kanssa antaa lisätietoa koulun toiminnasta, opetuksesta ja oppimisesta sekä auttaa kehittämään myös kirjaston ohjausta
- - Hyvä lopputulos vaatii paljon aikaa, jota ei useinkaan ole
- - Ryhmät isoja, usein tarvittaisiin useampi opastaja tai luokan jakaminen puoliksi
- - Lasten tietokirjallisuuden vähäisyys → tarvitaan jatkossa nettilähteitä → vaatii vielä työstöä

A

**Alkuun ilmiöprojektissa
– pohditaan ryhmissä**

Tehtävä: Alustava suunnitelma ilmiöprojektista, jonka voisitte toteuttaa 5-luokalle hyödyntäen kirjaston tukea tiedonhankinnassa.

Pohtikaa esim. näitä:

- Projektin aihepiiri, mitä oppiaineita siinä on mukana
- Millainen on lopputulos
 - Esitelmä, kirjoitelma, poster...
 - Esitystapa, TVT:n tarve
- Oppilaan rooli
 - Ohjeistus oppilaille
 - Yksilö-, pari vai ryhmätyö
- Lähteiden käyttö
 - Kuinka paljon ja millaisia lähteitä vaaditaan
 - Tehdäänkö lähdeluettelo ja millaisin tiedoin
- Aikataulu ja kirjaston rooli
 - Käytetäänkö pohjana tutkimusprosessilomaketta
 - Missä vaiheissa kirjasto on mukana